

Thema bloed: Zaad

Benodigheden

Deze les is uitgewerkt aan hand van hoofdstuk 7 uit het Echelonboek *Geestelijke stromingen geven*:

- + **Waarom:** Het nut van het behandelen van de desbetreffende onderwerp.
- + **Daarom:** De nodige uitleg en achtergrondinformatie bij de desbetreffende onderwerp.
- + **Doen:** Gebruik van het viertaktmodel voorbereiden, semantiseren, consolideren en controleren.

In het Echelonboek *De Vleugels van de Tijd* vindt u over het thema meer informatie. Wilt u meer weten over de beschreven werkvormen, dan is dat in dit boek te vinden in het overzicht van het werkvormen ABC, op de bladzijden 150 t/m 175.

De aanbevolen liederen komen grotendeels uit de liedbundel *Eigen-wijs*. Deze liedbundel is voor kinderen van 4 - 12 jaar en bevat ruim driehonderd liederen, verdeeld over alle groepen van het basisonderwijs.

Materiaal:

- + Werkblad 'bonen zaadjes'
- + Allerlei soorten zaad
- + Bonen, glazen potten en vochtige watten

Waarom

In de weken na de krokusvakantie is er voor de scholen een mogelijkheid om de lente met een onderwerp te behandelen dat veel mensen aanspreekt, zoals bloemen, vuur, zon. Lente is een soort van wakker worden. Alles in de natuur wordt gewekt uit de winterslaap. De natuur wordt langzaam wakker, alles ontpopt zich. De kleuren van krokussen, narcissen, tulpen zijn scherp en helder. De bomen laten hun eerste bloesem zien. Er is veel te zien, te ruiken en te horen. Zien: de vele bloemen, de kleuren. Horen: de vogels, de andere dieren. En ruiken: de vele geuren van de bloemen, de bloesem ...

De eerste warme dagen zijn vaak zeer aangenaam: iedereen trekt naar buiten om de tuin op te ruimen en te genieten van de zon. In de lente is ook feest van Pasen en dat past ook bij de lente. Pasen heeft te maken met dat Jezus uit de dood is gewekt. Let op de woorden: gewekt worden; opstaan. Eigenlijk heel alledaags, maar waarom hebben veel mensen toch ook zoveel moeite met opstaan? Voor veel mensen is dit iedere ochtend weer een strijd. Wanneer de wekker afgaat, slaan we wat om ons heen in de hoop de snooze-knop te raken zodat we ons nog een keer kunnen omdraaien. Sommigen herhalen dit meerdere malen en moeten zich vervolgens haasten om net op tijd aan te komen op werk of school! Opstaan is eigenlijk ook weer niet voor iedereen vanzelfsprekend!

'Pasen' heeft in de bijbel een andere naam: 'Pesach'. Pesach werd en wordt in de tijd van de lente gevierd, als de lammetjes geboren waren en het land ingezaaid werd. Het was oorspronkelijk een feest dat herinnerde aan de uittocht van de Israëlieten uit Egypte. Zie meer over Pasen: bladzijde 180 in het Echelonboek *De Vleugels van de Tijd*

'Pinksteren' heeft in het bijbel ook een andere naam: 'Sjawoe'ot' (= Wekenfeest), dat is zeven weken na Pesach, vanouds is het een oogstfeest. In de huizen staan overal bloemen en er worden kaaspannenkoekjes gebakken. Zeven betekent in de bijbel: 'overvloed, heel veel'. Het Wekenfeest komt namelijk van de joodse akkerbouwers. Zij verbouwden op hun land gerst. Als de oogst van de gerst klaar was, hielden zij een feest. Om God te danken voor de overvloedige oogst.

Dus vijftig dagen na Pasen is het Pinksteren. En met Pinksteren lezen de christenen het

volgende verhaal: 'Toen het Pinksteren was waren alle leerlingen van Jezus bij elkaar in hetzelfde huis. Ineens stak er buiten een harde wind op. De ramen vlogen open en er was veel wind in het hele huis. Toen kwam er ook vuur binnen. Het verdeelde zich in kleine vlammetjes boven de hoofden van de leerlingen. Men raakte vol van vuur' (naar Handelingen 2, 1-13).

Tijdens Pinksteren worden er op sommige plaatsen pinksterbomen of meibomen opgericht. Lange staken met bovenin een hoepel, versierd met kleurige linten. Er wordt gedanst onder de meiboom met een lint in de handen. Deze vruchtbaarheidsgebruiken stammen van de midzomerfeesten. Op andere plaatsen worden grote Pinkstervuren aangestoken en grote bijeenkomsten georganiseerd. Zoals bijvoorbeeld Pinkpop.

Zie meer over Pinksteren: bladzijde 182 in het Echelonboek *De Vleugels van de Tijd*. En uitgebreide informatie kunt u lezen in hoofdstuk 5 'Wat is tijd' in het Echelonboek 'Geestelijke stromingen'.

Daarom

Zaad kan staan voor kracht, sterk. De kiemkracht van zaad is groot, zo groot dat uit iets wat klein is wat groots kan voortkomen.

Meer informatie over zaaien in het Echelonboek *De Vleugels van de Tijd* (blz. 44-45)

Liederen:

Hierbij zijn de volgende liederen uit de liedbundel *Eigen-wijs* goed te gebruiken:

Een klokkenliedje in mineur (Pasen en Pinksteren, onderbouw)

Lammetje lammetje lammetje (Pasen onderbouw)

De bolletjes (Pasen onderbouw)

Vogels in de lente (Pasen onderbouw)

Kippenei (Pasen middenbouw)

Hebban olla vogala ((Pasen middenbouw / bovenbouw)

Opstaan, doorgaan, kalm aan ((Pasen middenbouw / bovenbouw)

Hinnah mah tov (Pasen / Pinksteren middenbouw / bovenbouw)

Wij maken een kringetje (Pinksteren onderbouw)

Klap klap (Pinksteren onderbouw)

Zeg bakkertje, wat doe je met dat meel (Pinksteren onderbouw)

Fanfare (Pinksteren middenbouw)

Met trommel en trompet (Pinksteren middenbouw)

De bakker (Pinksteren middenbouw)

Lietsje foar elkenien (Pinksteren middenbouw / bovenbouw)

Ma come bali bela bimba (Pinksteren bovenbouw)

Make new friends (Pinksteren bovenbouw)

I like the flowers (Pinksteren bovenbouw)

Op de website www.vrijeschoolliederen.nl zijn zeer veel liederen te vinden. Er zullen ongetwijfeld liederen tussen staan die voor jong en oud tot de verbeelding spreken en die vrijwel iedereen mee kan zingen.

Doen

Vorbewerken

Kringgesprek n.a.v. zaad.

Vraag aan de kinderen waar ze aan denken wanneer ze het woordje zaad horen. Praktisch: Graan, rijst, vogel / duivenvoer, bloemzaad, bonen, ...

Semantiseren

Verhalen waar zaad / zaaien in voorkomen.

Een mooi verhaal van Nelson Mandela (1918 - 2013)

Zuid- Afrika is een rijk land want er is veel goud en diamanten in de grond. In dat land wonen witte en zwarte mensen. De meeste mensen waren zwart maar de zwarte mensen werden nog niet zo lang geleden erg onderdrukt door de witte mensen. De witte mensen vonden dat de zwarte mensen minder waren en niet konden leren, daarom mochten ze niet naar school. De zwarte mensen moesten werken voor de witte mensen; ze moesten het vuile en zware werk doen en in de mijnen werken om het goud en de diamanten uit de grond te halen. Ze verdienden maar heel weinig met hun werk zodat ze grote armoede leden. En in dat land dacht Nelson Mandela na over z'n toekomst en hij moest denken aan alle keren dat hij vernederd was, alleen omdat hij zwart was. Hij nam dat niet en kwam in verzet , maar werd op een dag opgepakt. Hij werd verbannen naar een gevangenis op Robbeneiland en zo was het voor hem onmogelijk om te ontsnappen. Na een aantal jaren in de gevangenis vroeg hij aan zijn bewakers of hij op de binnenplaats van de gevangenis een groentetuin mocht aanleggen. De grond die hij mocht bewerken was hard en er lagen veel stenen. Hij moest eerst alle stenen weggraven en de grond omspitten voordat er iets kon groeien. Na een lange tijd werden de grond vruchtbaar. De zaadjes konden gemakkelijker groeien en zo had hij groente in zijn tuin. Zijn groente deelde hij met zijn medegevangenen en de bewakers.

Nelson Mandela zei eens over zijn tijd in de gevangenis: 'Zelfs toen ik het heel erg moeilijk had, zag ik toch soms een glimpje van goedheid bij de bewakers, al was dat maar voor even. De goedheid van de mens is een zaadje die wel in hem verborgen is, en misschien eens de kans krijgt om te groeien.'

De bovenstaande is een bewerking van de autobiografie van Nelson Mandela: *De lange weg naar vrijheid*, Amsterdam 2014.

Kringgesprek

Waarom was Nelson Mandela zo in de indruk van zaadjes?

Consolideren

Bonen zaaien. Hiervoor zijn glazen potten en vochtige watten nodig. Leg de bonen op de watten en na enkele dagen is al te zien hoe de boon zich ontwikkelt. De kinderen kunnen een (foto)dagboek van de ontwikkeling bijhouden.

De jongsten kunnen het werkblad van de boonzaadjes inkleuren en de ouderen kunnen een associatie- of woordveld rondom het woord zaaien maken.

Controleren

Een verhaal over een klein zaadje

Er kwamen mensen aan bij een man die goed kon vertellen.

Die vroegen aan hem: Wat moeten we doen als wij het niet meer zien zitten? Wanneer we erg bang zijn?'

De verteller nam een klein mosterdzaadje in zijn hand. Het is heel klein zaadje als je er zo naar kijkt. Maar als je het zaadje in goede grond plant en water geeft en in het licht zet, dan wordt het een hele mooie en grote boom met veel takken. In de takken gaan de vogels een nest bouwen. De boom zal ook veel schaduw geven en dat is voor de dieren en de mensen ook wel eens fijn wanneer het warm is. Zo kan iedereen zaadjes zaaien en daar goed voor zorgen. Dan wordt de wereld ook steeds mooier en beter. Dus wees niet bang en ga aan de slag.

Deze vertelling is een bewerking van een verhaal uit de Bijbelboek Marcus (4, 31-32).

Vragen:

Wat kunnen de mensen doen als ze het niet meer zien zitten?

Waarom nam de verteller juist een mosterdzaadje in zijn handen?

Antwoord: Is een zeer klein zaadje en kan groeien in weer en wind tot iets groots.

Aanvullende Informatie:

In de Bijbel komt het mosterdzaadje voor in een vertelling van Jezus, die de groei van een goed koninkrijk vergelijkt met het uitgroeien van het kleine mosterdzaadje tot een grote plant.

In de Koran staat over het mosterdzaadje het volgende: *'Wie iets goeds doet ter grootte van een mosterdzaadje, zal het dan zien. En wie iets slechts doet ter grootte van een mosterdzaadje, zal het dan zien.'*

Een aantal suggesties voor een 'gezamenlijke' afsluiting.

Raadpleeg hierbij het Echelonboek *De Vleugels van de Tijd* (bladzijde 10).

StichtingEchelon.nl